

Avifauna Třesického rybníka v letech 2007–2016

Birds of Třesický pond in years 2007–2016

Lukáš KADAVA

Dětochova 45, 281 29 Žiželice; e-mail: louka.s@seznam.cz

ÚVOD

Faunistické práce se, nejen v ornitologii, zabývají soupisem fauny nebo jen některých živočišných skupin na určitém území. Z této definice plyne, že by faunistika měla být jedním z prvotních a základních zdrojů informací o přírodě určitých územních celků (LOŽEK & JUŘIČKOVÁ 2014). Současné pojetí faunistiky je do značné míry redukováno na pouhé vyhledávání atraktivních druhů a nahodilý sběr pozorování bez dalšího zasažení do komplexnějších rámců. Výsledkem bývá neúplný a útržkovitý obraz lokality, který nemusí odpovídat jejímu regionálnímu významu.

V regionu východních Čech byla avifauna často ornitologicky atraktivních lokalit zpracována v průběhu 2. poloviny 20. století (např. ŠTANCL 1968, ŽĎÁREK 1987). Až na výjimky nemá řada těchto údajů návaznost na současnost, a nelze je proto využít např. pro praktickou ochranu přírody v rámci aktuálních správních řízení. V dnešní době se tak státní orgány ochrany přírody, v případě absence ucelených výsledků, uchylují k interpretaci často nahodilých údajů, např. z on-line databází (VITOVSKÁ 2016). Výhoda internetových databází spočívá v aktuálnosti vložených dat, jejich využití bez konkrétní znalosti místa může být ale problematické. Přesto lze v ornitologické literatuře stále nalézt řadu nových lokálních faunistických prací, z nichž lze čerpat podklady pro relevantní rozhodování o významu popisovaných lokalit (např. KAVKA 2011, ČESÁK 2012, URBÁNEK 2016). Faunistický monitoring dnes představuje jeden z hlavních způsobů, jak objektivně podchytit stále rychleji probíhající změny v naší přírodě a krajině (LOŽEK & JUŘIČKOVÁ 2014).

Třesický rybník na Královéhradecku patří k nejcennějším ornitologickým lokalitám v Královéhradeckém kraji (BARTONÍČEK 2009, KADAVA *et al.* 2011) a zdejší avifauna byla již opakovaně zpracována (JANALÍK 1961, KADAVA 2007). Cílem této práce je navázat na předchozí avifaunistické výsledky z let 1961–2005 a prezentovat poznatky o stavu avifauny z uplynulých deseti sezón na této lokalitě.

POPIS LOKALITY A METODIKA

Třesický rybník se nachází jižně od nivy říčky Bystřice mezi obcemi Kosičky a Obědovice a silnici I. třídy č. 11 (mapovací kvadrát 5859, koordináty 50°10'07" N 15°33'46" E). Jedná se o mělký eutrofní rybník, jehož rozloha činí 52,7 ha a nadmořská výška je 223 m n. m. Rybník slouží k intenzivnímu chovu zejména kapra (*Cyprinus carpio*), rybí obsádka je nepravidelně přikrmována, rybník je hnojen kejdou a loven jednou ročně. Na lokalitě hospodář Rybářství Chlumec nad Cidlinou, a. s. V jižní a jihozápadní části lokality jsou zachovány rozsáhlé litorální porosty (rozloha cca 13 ha), tvořené

převážně rákosem obecným (*Phragmites australis*, cca 85 %), přecházející v pásma ostríc (*Carex* sp., cca 15 %) a podmáčené louky. Hloubka vody u většiny litorálních porostů se při plném nadržení rybníka pohybuje od 15 do 70 cm. Terestrické rákosiny se nacházejí v jihozápadní části rybníka, kde v současnosti probíhá zaměňování mokřadních ploch, které vznikly zaplavením neobhospodařované louky v letech 2003–2005. Okrajové partie luk v jižní části rybníka jsou suché, porostlé ruderalní vegetací a navazují na ně pole. Severní část rybníka je ukončena sypanou hrází o délce 2 km, která byla v roce 2004 částečně rekonstruována, za hrází se nachází pásmo listnatých dřevin, které představuje fragmenty měkkého luhu, a maloplošná společenstva mokřadních rostlin. Porosty dřevin za severní hrází byly v roce 2013 zredukovány. Na části tělesa hráze byla provedena náhradní výsadba dubu (*Quercus* sp.), na několika místech za hrází i smrku ztepilého (*Picea abies*). Severozápadní hráz je porostlá keři, či solitérními stromy a úzkým pásem rákosu obecného. Na tyto porosty navazuje zemědělsky obhospodařovaná půda. Na východní straně rybník přímo sousedí se soustavou šesti manipulačních nádrží Požáry o celkové rozloze 12,5 ha, které jsou, stejně jako Třesický rybník, napájeny přítokovým kanálem vedeným z řeky Bystřice. Východně i západně od rybníka se nacházejí zatopené štěrkopískovny. V současnosti jsou aktivně těžené štěrkopískovny Kosice II a Kratonohy.

Údaje prezentované v tomto příspěvku byly shromážděny v celkem 219 nestandardizovaných návštěvách lokality provedených autorem v letech 2007–2016 (tab. 1). Na lokalitě neprobíhal doposud žádný systematický výzkum. Odhady počtů hnízdících párů byly stanoveny metodou hnízdního průměru, vycházející z kontrol v hnízdním období a následného stanovení průměrného počtu dospělých jedinců na lokalitě za hnízdní sezónu (MUSIL 1996). U druhů s nízkou početností byla využita metoda mapování hnízdních okrsků, druhy s noční a skrytou aktivitou byly cíleně vyhledávány bodovým akustickým monitoringem. Dále byla použita i kombinace různých metod, například pro zhodnocení statusu výskytu některých druhů bylo využito metody kompletních seznamů pozorovaných druhů (PAČLÍK & VALÁŠEK 2005, BRLÍK & KOLEČEK 2015). Dílčí data byla získána předepsanou metodikou mapování pro Atlas hnízdního rozšíření ptáků (BEJČEK & ŠŤASTNÝ 2014). Další poznatky byly získány při nepravidelných odchycích do nárazových sítí, které zde v letech 2004–2016 realizovali Jan Bartoníček, Jiří Horáček a Zdeněk Tyller. Starší údaje z let 2007–2010 byly již publikovány (KADAVA *et al.* 2011). Pro účely této práce bylo využito i dat jiných pozorovatelů vložených do faunistické databáze České společnosti ornitologické (ČSO 2017a). V přehledu jsou vypsány druhy, které buď v rámci sledovaného období vykazují výrazných změn, patří mezi zvláště chráněné druhy (tab. 2), nebo jejich populace či výskyt mají minimálně regionální význam. Kategorie průkaznosti hnízdění jsou převzaty z BEJČKA & ŠŤASTNÉHO (2014).

VÝSLEDKY

Na lokalitě bylo doposud zjištěno 219 druhů ptáků, přičemž v letech 2007–2016 bylo pozorováno 197 druhů (tab. 3). Hnízdění bylo v tomto období pravděpodobné, nebo prokázáno (hnízdní kategorie B, C; BEJČEK & ŠŤASTNÝ 2014) u 93 druhů ptáků, z toho 28 druhů patřilo mezi zvláště chráněné druhy živočichů podle vyhlášky č. 395 zákona

č. 114/1992 Sb. (tab. 2, 3). Z kategorie kriticky ohrožených druhů bylo hnízdění pravděpodobné, nebo prokázáno u bukáčka malého (*Ixobrychus minutus*), luňáka hnědého (*Milvus migrans*), jeřába popelavého (*Grus grus*) a chřástala malého (*Porzana parva*).

Mezi 51 zvláště chráněnými druhy, které byly na lokalitě zjištěny jako migranti či na potravním stanovišti v hnízdni době, patřilo 15 druhů mezi kriticky ohrožené, 27 druhů mezi silně ohrožené a 9 druhů mezi ohrožené. Ze zvláště chráněných druhů, které využívaly lokalitu jako potravní stanoviště v hnízdni době, byli zjištěni čáp černý (*Ciconia nigra*), včelojed lesní (*Pernis apivorus*), luňák červený (*Milvus milvus*), orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), moták lužní (*Circus pygargus*), ostříž lesní (*Falco subbuteo*), holub doupňák (*Columba oenas*), sova pálená (*Tyto alba*) a rorýs obecný (*Apus apus*). U všech uvedených druhů existují záznamy pravděpodobného či prokázaného hnízdění do vzdálenosti pěti kilometrů od lokality.

Komentář k výskytu zvláště chráněných a regionálně významných ptačích druhů:

husa velká (*Anser anser*)

Nově hnízdící druh. První pozorování páru bylo zjištěno v roce 2009, kdy se husy zdržovaly od 12. 3. do 11. 4. v jihozápadní zátocy. Hnízdění prokázáno nebylo, možný je negativní vliv akustického plašení kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*) aplikovaného v tomto roce do 15. 4. (KADAVA *et al.* 2011). K prokázanému hnízdění došlo až v roce 2014, kdy byl dne 23. 6. pozorován pár se čtyřmi mláďaty v prachovém peří, hnízdění druhého páru bylo v tomto roce pravděpodobně neúspěšné. V roce 2015 hnízdily tři páry, z toho dva vyvedly mláďata a v roce 2016 byly zjištěny čtyři páry, hnízdění se podařilo prokázat dne 13. 5., kdy byl zjištěn jeden pár s pěti mláďaty v prachovém šatě (C12).

Hnízdění husy velké na lokalitě souvisí se soustavným zvyšováním početnosti druhu v regionu východních Čech a s rozšiřováním počtu obsazených lokalit. Do deseti kilometrů od Třesického rybníka hnízdily husy pravidelně již od konce 80. let 20. století na Strašovském a Sopřečském rybníku (ŠTANCL & ŠTANCOVÁ 1995, vlastní údaje), dále byla předpokládána hnízdění po roce 2010 i na Babidolském rybníku, rybníku Jordán a v přírodní památce Pamětník (KADAVA *et al.* 2011, vlastní údaje).

lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

Výjimečně hnízdil. Od poloviny 90. let minulého století bylo hnízdění prokázáno pouze dvakrát. V roce 1998 (KADAVA 2007) a v roce 2014, kdy byl dne 23. 6. pozorován pár se dvěma mláďaty v prachovém šatu (C12; KADAVA 2015).

kopřivka obecná (*Anas strepera*)

Pravidelně hnízdila (B6, C12), početnost se pohybuje mezi třemi a sedmi páry. Maximum bylo zaznamenáno dne 13. 5. 2012, kdy bylo sečteno celkem 10 párů. Takto vysoký počet však patrně zahrnuje i nehnízdící jedince (J. Poříz *in litt.*).

potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*)

Pravděpodobně pravidelně hnízdila. Oproti období 1995–2006 (KADAVA 2007), kdy na rybníku a přilehlých maloplošných nádržích hnízdily dva až tři páry, zřejmě došlo k poklesu počtu hnízdících párů na odhadovaný stav jeden až dva páry. Poslední hníz-

dění bylo prokázáno v roce 2011, kdy dne 20. 8. vodil pár jedno mládě v prachovém šatu (C12). Nicméně tento druh je v rozsáhlých a nepřehledných rákosinách obtížně detekovatelný a celková početnost může být podhodnocena.

potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*)

V posledních 20 letech nebylo na lokalitě hnízdění prokázáno (KADAVA 2007). Za sledované období byl v hnízdní době pozorován pouze jeden pár ve dnech 2. 5. a 24. 6. 2015.

potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

Pravidelně hnízdila se zvyšující se početností. Oproti prezentované nízké početnosti v letech 1995–2006 a tezi o předpokládaném dalším úbytku (viz KADAVA 2007), od roku 2009 pravidelně hnízdí 4–6 párů, přičemž na Třesickém rybníku hnízdí pouze 1–3 páry, ostatní na nádržích Požáry, kde je pro potápky rizikem manipulace s výškou vodní hladiny během hnízdění. Pozorování párů vodících mláďata ve stáří do jednoho týdne v průběhu srpna, například 10. 8. 2009 a 19. 8. 2013, nasvědčují náhradním hnízděním.

bukač velký (*Botaurus stellaris*)

Ve sledovaném období nehnízdil. V letech 1998–2005 pravidelně zjišťování jeden až dva volající samci (B4; KADAVA 2007). Poslední záznam na lokalitě pochází ze 14. 5. 2005.

bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

Nepravidelně hnízdil. Hnízdění jednoho páru bylo prokázáno (C12) v letech 2011 a 2014. V obou případech došlo k hnízdění v úzkém pruhu rákosin na nádržích Požáry. V roce 2014 bylo předpokládáno hnízdění druhého páru (B4). V roce 2011 a 2016 pravděpodobně hnízdil jeden pár (B4) v jižní části lokality. Vzhledem k rozloze rákosin může unikat pozornosti.

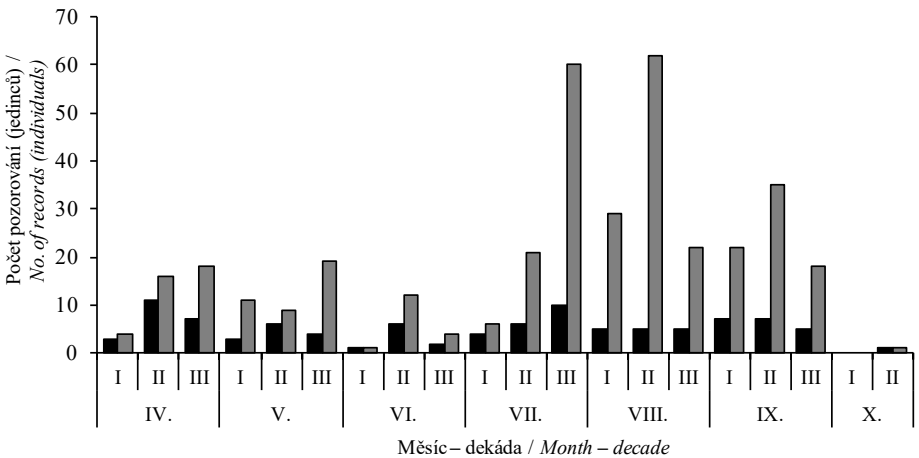
čáp bílý (*Ciconia ciconia*)

Ve sledovaném období v blízkosti lokality nehnízdil. Do roku 2007 bylo obsazené hnízdo asi 700 m od lokality při okraji obce Kosičky (KADAVA 2007). Pokles početnosti čápa bílého byl zaznamenán v povodí Cidliny a Bystřice v celé oblasti Novobydžovska a Chlumecka (KADAVA *et al.* 2011, KADAVA 2013). V hnízdní době byli na lokalitě nepravidelně pozorováni jednotliví ptáci z hnízdiště v Kratonohách, které se nachází cca 2,5 km od lokality. Během podzimní migrace byly vyšší koncentrace čápů bílých zjištěny pouze vzácně, maximálně bylo pozorováno dne 1. 8. 2011 celkem 20 jedinců (J. Vrána *in litt*).

čáp černý (*Ciconia nigra*)

Lokalita a její blízké okolí jsou významným regionálním letním shromaždištěm čápů černých (obr. 1). V některých letech přesahuje počet čápů černých v soudržném hejnu 20 jedinců, maximálně bylo pozorováno dne 14. 8. 2011 hejno 24 čápů černých. Čápi jsou nejčastěji pozorováni na loukách a polích severně od hráze Třesického rybníka, v závislosti na vhodných podmínkách také na spuštěných nádržích Požáry, méně často v polích jihovýchodně od rybníka. Původ ptáků se podařilo zjistit u deseti čápů, u nichž byl odečten barevný kroužek. V sedmi případech byli kontrolovaní ptáci kroužkovaní na hnízdech v blízkém okolí lokality, jeden kroužkovaný čáp pocházel z přilehlého

Pardubicka a dvakrát byli zjištěni mladí ptáci kroužkovaní mimo region východních Čech. Juvenilní čáp černý, který byl odečtený na lokalitě dne 16. 8. 2011, byl kroužkovan jako mládě na hnízdě na Liberecku (J. Vrána *in litt*) a tohoroční pták odečtený dne 5. 8. 2012 byl kroužkovan jako mládě na hnízdě na Berounsku dne 6. 6. 2012 (F. Pojer *in litt.*). Ve většině případů se jedná o koncentrace při podzimní migraci, z jarního tahu je doposud záznamů minimum, maximálně bylo pozorováno dne 27. 5. 2009 celkem devět jedinců. Převážně jednotliví dospělí ptáci byli pozorováni pravidelně v hnízdní době, pravděpodobně se jedná o ptáky na potravních záletech z hnízdišť severně (Nechanicko) až jihovýchodně od lokality (okolí Dobřenic). V případech pozorování nekroužkovaných vyvedených rodnů dne 25. 7. 2010 (jeden dospělý čáp a jedno mládě) a 18. 7. 2015 (dva dospělí a tři mladí čápi) lze taktéž předpokládat blízký původ vyvedených mláďat.

Obř. 1: Výskyt čápa černého (*Ciconia nigra*) na Třesickém rybníku a blízkém okolí v měsíčních dekádách v letech 2007–2016. Černé sloupce počet záznamů ($n = 98$), šedé sloupce počet jedinců ($n = 370$).

Fig. 1: Numbers of Black Stork (*Ciconia nigra*) observed at Třesický pond in decades from start April to mid of October 2007–2016. Black columns: number of records ($n = 98$), grey columns: number of individuals ($n = 370$).

luňák hnědý (*Milvus migrans*)

Pravděpodobný pokus o ojedinělé hnízdění byl zaznamenán v roce 2009, kdy byli v období 11.–23. 4. pozorováni dva ptáci v blízkosti starého hnízda káně lesní v menším lužním lesíku při severní hrázi rybníka. Byl pozorován tok (B5). Při dalších kontrolách již nebyli luňáci hnědí zjištěni. Možným důvodem opuštění předpokládaného hnízdiště byla probíhající oprava blízkých hrází (KADAVA *et al.* 2011).

moták pochop (*Circus aeruginosus*)

Pravidelně hnízdil (C12, C13, C14). Celková početnost se v letech 2007–2016 pohybovala mezi třemi až šesti páry, přičemž v litorálních porostech při jižní straně rybníka hnízdilo pravidelně dva až pět párů, v rákosinách při nádržích Požáry pravidelně jeden až dva páry. Nocující ptáci byli zjišťováni nepravidelně v počtech 18–20 jedinců. (srov. KADAVA 2007).

chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

Pravidelně hnízdl (B5, C12). Odhad početnosti zůstává srovnatelný jako v letech 1993–2006, tj. 10–15 párů (KADAVA 2007). Toto číslo ale může být podhodnocené, protože pouze na linii při jižním okraji rybníka jsem zaznamenal opakovaně 10 a více volajících jedinců, konkrétně dne 19. 4. 2014 celkem 11 ex. a 10. 5. 2014 celkem 10 ex.

chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

Pravděpodobně hnízdl (B4, B5). V období 1993–2006 nebyl na lokalitě zjištěn (KADAVA 2007), ale od roku 2009 je pozorován téměř každý rok, zjištěn v letech 2010, 2012, 2014, 2015 a 2016. Nejčastěji se jedná o dubnové, méně květnové záznamy jednoho volajícího samce, pouze dne 22. 4. 2012 byli registrováni dva volající samci a dne 19. 4. 2014 celkem čtyři volající samci. Mimo jarní záznamy byl zjištěn chřástal kropenatý dne 18. 7. 2009, kdy byl jeden jedinec pozorován v rákosinách a dne 21. 8. 2010, kdy odchytil Z. Tyller dva jedince (KADAVA *et al.* 2011). Vzhledem k nedostatečnému terénnímu úsilí v některých letech je možné, že uniká pozornosti, popř. může být odhad početnosti na lokalitě zatížen chybou plynoucí z faktu, že po spárování akustická aktivita samců výrazně klesá (URBÁNEK 2013).

chřástal malý (*Porzana parva*)

Pravděpodobně nepravidelně hnízdl (A1, B5). Zjištěn pouze v letech 2007, kdy byli dne 6. 4. registrováni dva volající samci, dále dne 18. 4. 2008 byl zaznamenán jeden volající samec a dne 14. 5. 2016, kdy byl zjištěn opět jeden volající samec. Údaje z roku 2007 a 2008 se mohou týkat migrujících ptáků, další kontroly nebyly uskutečněny. Údaj o výskytu v první dekádě dubna 2007 patří k časným záznamům (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2005).

jeřáb popelavý (*Grus grus*)

Ojedinele pravděpodobně hnízdl (B5). Prvně byli opakovaně pozorováni jeden až dva dospělí jeřábi v hnízdní době v období od 8. 4. do 1. 6. 2009 (KADAVA *et al.* 2011), dále dne 13. 5. 2012 jeden dospělý jeřáb (POŘÍZ 2013). Ve dnech 11. 4. až 2. 5. 2015 se v rákosinách při jižní straně rybníka zdržoval jeden pár. Při dalších kontrolách již nebyl zjištěn, případné hnízdění tak nebylo úspěšné. Výjimečně pozorováni v zimním období dne 30. 1. 2016 dva dospělí jeřábi a jeden nedospělý pták (BRÜCKER *et al.* 2017).

břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

Ojedinele pravděpodobně hnízdl (B4). Oblast Třesického rybníka a blízkého okolí byla posledním refugiem tohoto druhu ve východních Čechách (KUBELKA & KADAVA 2014). V letech 2007–2016 byl břehouš v hnízdní době opakovaně pozorován na louce severně od hráze rybníka, poslední ojedinelé pozorování jednoho jedince v hnízdní době pochází ze dne 2. 5. 2015. Epigamní projevy přímo na lokalitě či v její bezprostřední blízkosti byly naposledy zaznamenány v roce 2006. V širším okolí Bystřické nivy bylo poslední hnízdění prokázáno v roce 2013 u Kratonoh (C10, C13; blíže viz KUBELKA & KADAVA 2014), v roce 2014 byl tamtéž pozorován břehouš v hnízdní době, avšak bez epigamních projevů (ZÁMEČNÍK & ŠTOREK 2015). Také v průběhu migrace zjišťován na lokalitě a v blízkém okolí jen velmi vzácně.

racek středomořský (*Larus michahellis*)

Ojedinele pravděpodobně hnízdil (B5). Ve dnech 4. 3. až 6. 4. 2007 byly zaznamenány epigamní projevy jednoho páru v jihozápadní části rybníka, přičemž byl dvakrát pozorován tok. Další projevy, které by blíže naznačily možnost hnízdění, nebyly zjištěny, a pokud k hnízdění došlo, bylo neúspěšné v jeho rané fázi (KADAVA *et al.* 2011). Determinace byla konzultována s Miroslavem Jelínkem (*in litt.*). Jedná se o první zaznamenané pravděpodobné hnízdění tohoto druhu ve východních Čechách a v České republice. Vzhledem k obtížné determinaci „velkých racků“ je situace v regionu nejasná, občas může docházet k chybnému určení. Autorovi jsou známy pouze sporadické záznamy epigamního chování, např. 25. 4. 2010 byl pozorován jeden páříci se pár *L. cachinnans/michahellis* na vodní nádrži Rozkoš, dále byl zjištěn jeden tokající pár subadultních ptáků určených jako *L. michahellis* na pískovně Oplatil na Pardubicku dne 6. 4. 2011 (HOLUB 2017a, b), pravděpodobné hnízdění minimálně jednoho páru racka bělohavého (*Larus cachinnans*) v NPR Bohdanečský rybník uvádí M. Růžička (*in litt.*), který pozoroval žebrající juvenilní ptáky dne 23. 6. 2014 na nově vybudovaném ostrově, přičemž dospělí ptáci byli pozorováni v hnízdní době opakovaně, vč. pravděpodobné inkubace.

V ostatních částech republiky uvádí hnízdění jednotlivých párů v jižních Čechách až od roku 2012 KUBELKA (2016). Na střední nádrži vodního díla Nové Mlýny racka středomořského do roku 2010 neuvádí CHYTL & MACHÁČEK (2010), teprve v roce 2013 je zaznamenáno hnízdění dvou párů (determinace s otazníkem; ČAMLÍK & BERKA 2017), ve stejném roce uvádí hnízdění jednoho páru na Jarohněvickém rybníku na Hodonínsku ŠIMEČEK (*et al.* 2017). Přestože vzhledem k obtížné determinaci mohla některá z hnízdění připisovaná racku bělohavému patřit ve skutečnosti racku středomořskému (M. Jelínek *in* KADAVA *et al.* 2011), není mi známa žádná revize druhového určení hnízdicích „velkých racků“ a racek středomořský je veden jako výjimečně hnízdicí druh (FK ČSO 2017).

ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Na lokalitě pravidelně hnízdily v letech 2007–2016 tři až čtyři páry (C12, C13). Hnízdiště se nacházela především v okolních pískovnách, na nádržích Požáry a dále při napájecích a odtokových kanálech.

ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

Nepravidelně hnízdil v blízkém okolí. Poprvé byl zjištěn jako pravděpodobně hnízdicí v roce 2009, kdy byl opakovaně pozorován jeden dospělý jedinec od 3. 6. do 4. 8. na potravních záletech k rybníku (B4). Na základě směru odletu byla vytipována hnízdní lokalita (KADAVA *et al.* 2011). V blízkosti téže lokality byl pozorován po odletu z Třesického rybníka ostříž i 23. 6. 2014. V roce 2015 byl zjištěn ve dnech 18. 6. a 18. 7. V roce 2016 byli dne 19. 7. pozorováni tři ptáci, z nichž byl bezpečně určen jeden dospělý a jeden tohoroční pták. Všichni ostříži vzájemně reagovali, včetně hlasových projevů (C12). Do 15. 9. byly získány ještě tři záznamy, dne 1. 10. byli pozorováni dva nedospělí jedinci. Ostříži v létě zaletují na rybník lovit zejména nocující špačky.

Hnízdní výskyt v okolí lokality může souviset s mírným zvyšováním početnosti ostříže v oblasti středního Polabí (ŠTASTNÝ *et al.* 2006, ČSO 2017b). V širším okolí Třesického

rybníka jsou mi známa na Chlumecku v letech 2010–2016 téměř každoroční pozorování jednoho až dvou ptáků v období od poloviny května až června (STUDECKÝ 2015, ZÁMEČNÍK 2017, vlastní údaje). To naznačuje možné hnízdění ostřížů v této oblasti.

břehule říční (*Riparia riparia*)

Pravidelně hnízdila, velikost hnízdní populace kolísá v závislosti na aktivní těžbě v okolí rybníka. V letech 2010–2016 se početnost pohybovala od 60 do 510 nalezených nor v pískovně Kratonohy I. Třesický rybník je využíván jako loviště i nocoviště. Maximálně jsem na rybníku pozoroval přibližně 1500 jedinců dne 31. 7. 2011.

bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*)

Nepravidelně hnízdil (C12, C14). Hnízdění bylo prokázáno v roce 2008, kdy byl dne 27. 5. pozorován jeden varující pár se dvěma vyvedenými mláďaty, dále v roce 2009 byl v hnízdní době opakovaně pozorován jeden pár při nošení potravy na severní straně rybníka, hnízdění druhého páru bylo v témže roce pravděpodobné (B4) v jižní části lokality. V roce 2010 byl opět zjištěn jeden pár v období od 10. 4. do 4. 5. jižně od rybníka (B4). V předchozích obdobích nebyl jako hnízdící zjištěn (JANALÍK 1961, KADAVA 2007).

bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)

Ojedinele hnízdil. V roce 2016 byl opakovaně pozorován jeden pár v jižní části rybníka, dne 14. 6. byli pozorováni ptáci nosící potravu (C14). V předchozích obdobích nebyl jako hnízdící zjištěn (JANALÍK 1961, KADAVA 2007).

konipas luční (*Motacilla flava*)

Ojedinele pravděpodobně hnízdil (B4). Během sledovaného období byl zjištěn pouze v roce 2009, kdy byl od 1. 5. do 13. 6. zjišťován jeden pár na hnojišti v blízkosti rybníka. Taktéž v letech 1993–2006 byl v hnízdní době pozorován pouze sporadicky a hnízdění nebylo prokázáno (KADAVA 2007).

slavík modráček střeoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*)

Pravidelně hnízdil (B4, C12). Na lokalitě zjištěn poprvé v hnízdní době v roce 2005 (KADAVA 2007). Od tohoto roku zjišťován každoročně, v letech 2007–2016 celkem dva až čtyři teritoriální samci. Výskyt zpívajících samců je vázán výlučně na rákosiny v jižní části rybníka. Hnízdění bylo prokázáno kontrolou čerstvě vyvedeného mláďete při odchytu, který probíhal na lokalitě v termínu od 17. do 23. 7. 2009 (J. Bartoniček *in litt.*). Vzhledem k rozloze rákosin může unikat pozornosti.

cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*)

Pravidelně hnízdila s výrazně se zvyšujícím trendem početnosti (B4, B9, C16). V letech 2007–2016 bylo zaznamenáno od čtyř do šesti teritoriálních samců. Výrazně vyšší počet zpívajících samců byl zjištěn na konci dubna a v první dekádě května, například dne 24. 4. 2007 bylo registrováno 12 zpívajících samců a dne 1. 5. 2009 bylo zaznamenáno 13 samců (KADAVA *et al.* 2011). Tyto počty na počátku hnízdní sezóny nemusí být navýšeny přítomností migrantů (srov. KADAVA 2007), ale spíše zvýšenou vokální aktivitou samců v počáteční fázi hnízdní doby (KLOUBEC & ČAPEK 2012). Zaznamenané vyšší počty zpívajících samců pravděpodobně více odrážejí reálnou početnost na

lokalitě. Vzhledem v rozloze rákosin a snížené detektabilitě vzdálenějších samců může být skutečná početnost výrazně podhodnocena.

rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

Pravidelně hnízdil s pozorovaným klesajícím trendem početnosti (B9, C12, C14). V letech 2007–2016 byli zaznamenáváni dva až čtyři teritoriální samci.

sýkořice vousatá (*Panurus biarmicus*)

Nepravidelně hnízdila (B9, C12, C14). Hnízdění bylo prokázáno v roce 2015, kdy byla vyvedena minimálně tři mláďata, hnízdění druhého páru je pravděpodobné. Pravděpodobné hnízdění bylo zaznamenáno již v roce 2009, kdy byli odchyceni ve dnech 10. 4., 13. a 14. 6. dospělí ptáci s hnízdními nažinami. Celková početnost zde byla v tomto roce odhadnuta na 10 až 20 párů (KADAVA *et al.* 2011). Opakovaný výskyt v hnízdní době byl zjištěn i v letech 2008 a 2010. Početnost meziročně kolísá od 1 do 20 párů, v některých letech nebývají v hnízdní době sýkořice zjištěny. Během kroužkování ve dnech 24.–27. 7. 2008 se podařilo odchytit celkem 44 sýkořic, z tohoto počtu bylo 6 kroužkovaných mladých ptáků původem z NPP Žehuňský rybník, popř. z rybníka Zrcadlo. Zcela enormní výskyt byl zjištěn kroužkováním i v roce 2009, kdy ve dnech 10. a 11. 4., 13. 6. a od 17. do 23. 7. bylo celkem odchyceno 72 sýkořic, z nichž 63 bylo nově okroužkováno. Zpětně odchyceni byli především místní ptáci z tohoročních i loňských odchytů (J. Bartoníček *in litt*).

moudivláček lužní (*Remiz pendulinus*)

Nepravidelně hnízdil s pozorovaným klesajícím trendem početnosti (C11). Do roku 2010 byl zjišťován v hnízdní době pravidelně. Použitá, či rozestavěná hnízda byla nalézána nejčastěji ve vrbínách při jižní až jihozápadní části lokality. Od roku 2010 nebylo hnízdění prokázáno, opakovaný výskyt jednoho páru v hnízdní době byl zjištěn v letech 2014 a 2015. V předchozím sledovaném období 1993–2006 byla početnost odhadnuta na tři až pět párů (KADAVA 2007).

strnad lužní (*Miliaria calandra*)

Vymizel. V letech 2007–2016 byl zjištěn pouze jeden zpívající samec dne 10. 4. 2010. Oproti údajům z roku 1961, kdy JANALÍK (1961) uvádí 10 zpívajících samců, se jedná o výrazný lokální pokles, přestože se v regionu východních Čech početnost strnada lužního spíše zvyšuje (ŠŤASTNÝ *et al.* 2006, ČSO 2017b).

DISKUSE

Lze konstatovat, že v druhovém složení avifauny Třesického rybníka došlo spíše jen k dílčím změnám, srovnáme-li počet zjištěných hnízdicích druhů. V letech 1993–2006 bylo zjištěno v kategoriích pravděpodobné (B) a prokázané (C) hnízdění celkem 90 druhů, v letech 2007–2016 celkem 93 druhů. Taktéž srovnání počtu hnízdicích zvláště chráněných druhů je totožné, v letech 1993–2006 celkem 28 druhů, v letech 2007–2016 celkem 28 druhů. Vyšší terénní úsilí mohlo mít pozitivní vliv na detekci rákosinných ptáků a mohlo vést k vyšší průkaznosti hnízdění. To se týká například chřástala kropeňatého, slavíka modráčka, nebo sýkořice vousaté (tab. 3). Desetileté období sledování

konkrétní lokality nicméně není dostatečně dlouhé pro zachycení komplexnějších změn, k nimž během vývoje kulturní krajiny dochází. Zaznamenány byly události mající v závislosti na biotopových změnách pouze lokální dopad na početnost a druhové složení místní avifauny. Mezi tyto změny patří především kolísání plochy aktivně těžných stěn v okolních šterkopískovných a redukce křovinného a stromového pásma v blízkosti hlavní hráze (obr. 2) v únoru 2013. Úbytek dřevin pravděpodobně zapříčinil pokles počtu hnízdících párů pěnic hnědokřídlých (*Sylvia communis*), pokřovních (*Sylvia curruca*) a slavíkových (*Sylvia borin*), slavíka obecného (*Luscinia megarhynchos*) a žluvy hajní (*Oriolus oriolus*). Po roce 2013 hnízdily na lokalitě pouze jednotlivé páry výše zmíněných druhů pěnic, u slavíka obecného byl zaznamenán pokles z 25 teritoriálních samců v roce 2009 na pouhých 7 teritoriálních samců v letech 2014 a 2015. Jako nevhodné se jeví částečné osázení vytěžených ploch za hrázi smrkem ztepilým.

Naopak rekultivace již vytěžených pískoven výsadbou borovice lesní (*Pinus sylvestris*) vedla ke zvýšení početnosti pěnkyvky obecné (*Fringilla coelebs*), brhlíka lesního (*Sitta europaea*) a kosa černého (*Turdus merula*). Eroze některých břehových partií nádrží Požáry a lokálně i ve vytěžených a rekultivovaných šterkopískovných pravděpodobně přispěla k mírnému nárůstu početnosti ledňáčka říčního. Z důvodu provedených rekultivačních vytěžených pískoven, které spočívají zejména v zešíkmení svahů a osázení borovicí lesní a rovněž z důvodu jejich současného využití k sportovnímu rybolovu, včetně táboření, zvýšeného pohybu lidí i automobilů, nepředstavují rekultivované břehy atraktivní stanoviště pro ptáky. Výskyt a druhovou početnost ptáků zde lze označit jako chudou.

Obr. 2: Redukce křovinného a bylinného patra při hrázi Třesického rybníka, stav k 29. 8. 2013. Foto L. Kadava.
Fig. 2: Reduction of area of bushes and herbs at dam of the Třesický pond, 29th August 2013. Photo by L. Kadava.

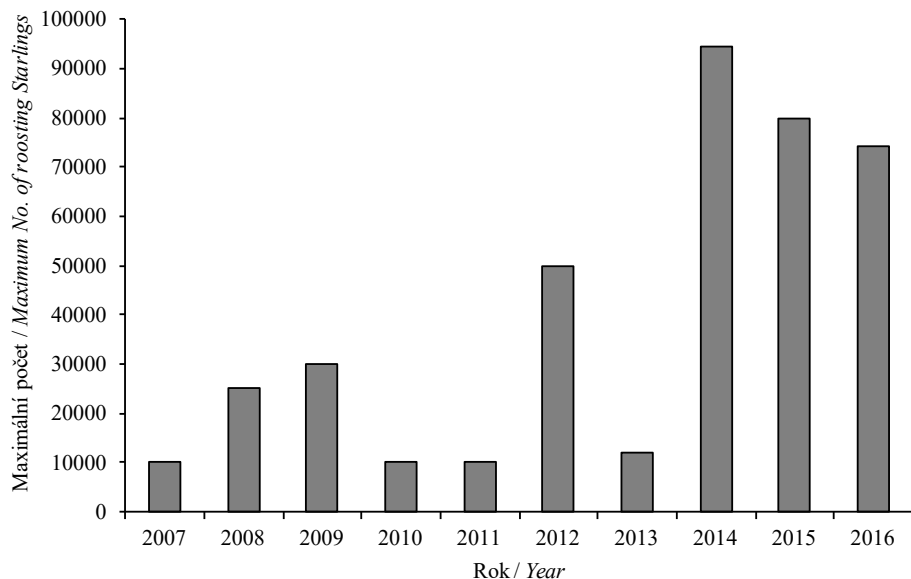
Nejcennějšími částmi lokality zůstávají rozsáhlé rákosové porosty při jižní straně rybníka (obr. 3). Na přítomnost litorálních porostů je vázána většina zvláště chráněných druhů. Z kriticky ohrožených ptačích druhů byli v tomto biotopu zaznamenáni jako hnízdící bukáček malý, jeřáb popelavý a chřástal malý. Rozsáhlé rákosiny slouží ptákům i jako potravní stanoviště, úkryt a nocoviště. Lokalita je regionálně významným nocovištěm zejména pro špačka obecného (*Sturnus vulgaris*), jehož početnost se výrazně zvýšila po roce 2012. Maximálně zde bylo zaznamenáno nocoviště cca 94 500 jedinců dne 23. 6. 2014 (KADAVA 2015). Počty nocujících špačků se mohou výrazně měnit nejen v jednotlivých letech (obr. 4), ale i během jedné sezóny. Například v roce 2016 poklesla početnost nocujících špačků z celkem 74 200 jedinců zjištěných 14. 6. na 25 300 jedinců zjištěných 19. 7., což je pokles o 66 %. Třesický rybník tak patří v současnosti mezi nejvýznamnější nocoviště špačka obecného v Královéhradeckém kraji. Zjištěna byla též nocoviště vlaštovky obecné (*Hirundo rustica*) s maximálními počty cca 5 000 ex. v letech 2011 a 2015, břehule říční s maximem 1 500 ex. v roce 2011 a konípase lučního s maximem 60 ex. v roce 2008.

Obr. 3: Litorální pásmo při jižní straně rybníka, 1. 7. 2017. Foto L. Kadava.
Fig. 3: Littoral zone in the south side of Třesický pond, 1st July 2017. Photo by L. Kadava.

Mezi negativní faktory ovlivňující ptáky v litorálních porostech a v podmáčených loukách patří nárůst početnosti prasete divokého (*Sus scrofa*; vlastní pozorování). Prasata mohou být predátory ptáků a jejich hnízd (DRIMAJ *et al.* 2015). Určitou hrozbu představuje i vlastníkem plánované vytěžení sedimentů ze dna rybníka a snížení plochy rákosových porostů (Rybářství Chlumec *in litt.*). Změna charakteru rákosových porostů a jejich regenerace nicméně může mít při vhodném přístupu k zásahům i pozitivní vliv

na populace vodních druhů a vhodné rozčlenění porostních ploch může snížit dostupnost izolovanějších rákosových porostů pro prasata a tím i riziko predace. Současný stav umožňuje regulaci prasat divokých jen v omezené míře. Myslivci zde loví prasata pouze na újedích v blízkosti rybníka, či v okrajových partiích rákosin.

Obr. 4: Vývoj početnosti nocujících špačků obecných (*Sturnus vulgaris*) na Třesickém rybníku v letech 2007–2016 ($n = 395\ 700$).

Fig. 4: Number of roosting Starlings (*Sturnus vulgaris*) at Třesický pond in 2007–2016 ($n = 395\ 700$ individuals).

Dalším nežádoucím jevem je zazemňování některých mokřadních částí, zejména jihozápadního poloostrova, který byl původně jako louka v roce 2003 a 2004 zaplaven. Vzhledem k heterogenitě litorálních rostlin v prvních letech po zaplavení (obr. 5) byly vytvořeny vhodné podmínky pro potápku malou, čírku modrou (*Anas querquedula*), chřástala kropenatého či rákosníka velkého (*Acrocephalus arundinaceus*). Zhruba od roku 2011 je ale mokřad zarostlý kompaktním porostem rákosu obecného a po většinu roku je převážná část zdejších rákosin na suchu, popř. je hladina vody velmi nízká.

Druhy vázané na rákosiny nejsou tak citlivé na zvyšování eutrofizace krajiny a na nárůst rybí obsádky, je-li vyvinuta odpovídající plocha litorálního porostu (HAAS *et al.* 2007, PECHAR & BAXA 2016). Taktéž věkově strukturovaná rybí obsádka může mít příznivý vliv na početnost vodních druhů ptáků na lokalitě (KŁOSKOWSKI *et al.* 2010). Zánik mělkých močálovitých partií rybníka při jeho východní straně v 60. letech 20. století a vybudování manipulačních nádrží Požáry negativně ovlivnilo početnost čírky modré, čírky obecné (*Anas crecca*) a lžičáka pestrého. V současném stavu má přítomnost nádrží s plůdkovým chovem (obr. 6) pozitivní vliv zejména na výskyt potápek a bukáčka malého. Na lokalitě byl oproti období 1993–2006 zaznamenán nárůst početnosti

u některých větších druhů vrubozobých, konkrétně u labuť velké (*Cygnus olor*), husy velké, kopřivky obecné (*Anas strepera*) a poláka velkého (*Aythya ferina*). Tento jev může také souviset s věkovou skladbou rybí obsádky, protože rodinky s mláďaty jsou nejčastěji zjišťovány právě na nádržích Požáry.

Okrajové plochy podmačených luk v jižní části lokality jsou značně ruderalizované, pravděpodobně i vlivem splachu živin z přilehlých polí. Díky sukcesí vyšších bylin a místně i drobných křovin v těchto místech bylo zjištěno nepravidelné hnízdění bramborníčka černohlavého a bramborníčka hnědého.

Obr. 5: Mokřad v západní části lokality, stav k 22. 5. 2009. Foto L. Kadava.

Fig. 5: Wetland in the west side of Třesický pond, 22nd May 2009. Photo by L. Kadava.

V letech 2010–2016 došlo k technickým úpravám loviště i přítokového a odtokového systému manipulačních nádrží Požáry. Tyto změny neměly výraznější vliv na ptáčí populace. Manipulace s výškou vodní hladiny může pozitivně ovlivňovat výskyt některých zástupců brodivých a bahňáků, kteří obnažená dna využívají jako potravní základny. Vzhledem k rychlému vysychání dna bývají optimální podmínky často pouze krátkodobé a větší koncentrace ptáků byly zjištěny jen vzácně (srov. KADAVA 2007).

Třesický rybník a jeho blízké okolí lze označit jako regionálně významnou ornitologickou lokalitu pro bahňáky (obr. 7). Doposud zde bylo zjištěno 27 druhů. Ačkoli jako potravní stanoviště jsou využívány zejména nádrže Požáry, s ohledem k poloze rybníka v blízkosti říční nivy se ve srážkově vhodných letech vytvořily příznivé podmínky pro migrující ptáky i mezi rybníkem a říčkou Bystricí, lokálně i severně od Bystrice pod obcí Kosičky na zatopených polích a loukách. Vzniklé polní mokřady umožnily soustředění většího počtu bahňáků zejména v srpnu 2012 (obr. 8). Například dne 7. 8. 2012

bylo na lokalitě pozorováno celkem 47 jedinců vodouše bahenního (*Tringa glareola*) a 23. 8. 2012 dosáhla maxima 86 jedinců i početnost bekasin otavních (*Gallinago gallinago*). Subjekty hospodařící na dotčených plochách se snaží eliminovat možnost opětovných zaplavení zejména závážkou zeminy.

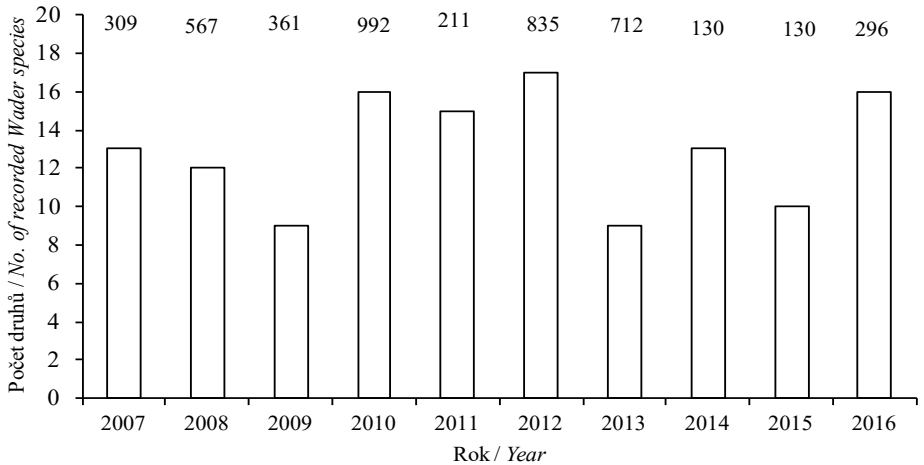
Obr. 6: Manipulační nádrže Požáry, hnízdní biotop potápek (Podicipediformes), bukáčka malého (*Ixobrychus minutus*) a vrubozobých (Anseriformes), 1. 7. 2014. Foto L. Kadava.

Fig. 6: Handling area Požáry – breeding habitat of Grebes (Podicipediformes), Little Bittern (*Ixobrychus minutus*) and Anseriformes, 1st July 2014. Photo by L. Kadava.

Význam lokality jako shromaždiště vrubozobých ptáků v mimohnízdním období je dlouhodobě spíše malý (viz také KADAVA 2007). Pravděpodobně největší vliv na tuto skutečnost má v jarním období používání dělobuchů jako neletálního způsobu redukce početnosti především kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*). Plynová děla byla v posledních letech používána do konce března. V podzimním období představuje negativní faktor především myslivecká aktivita, zejména hony na vodní pernatou zvěř. Jednou z mála výjimek byly zjištěné vyšší koncentrace severských hus v polích v blízkém okolí rybníka, s maximem 800 exemplářů husy běločelé (*Anser albifrons*) dne 31. 12. 2013 (HOLUB 2014). Vysoké počty hus souvisí se zvyšujícími se trendy v početnosti zimujících severských hus v Evropě, včetně východních Čech, místně pak s blízkostí shromaždiště husí v okolí obcí Praskačka a Hubenice v kombinaci s mírnými zimami (MADSEN *et al.* 1999, VRÁNA & KADAVA 2013, KADAVA & VRÁNA 2014).

V případě vhodných klimatických podmínek je rybník regionálně významným shromaždištěm kormorána velkého. Maximálně bylo na lokalitě pozorováno dne 26. 12. 2003 cca 300 jedinců (KADAVA *et al.* 2011). Zjištěno bylo nocoviště v blízkosti lokality v zatopené štěrkopískovně Kosičky II. Maximálně jsem zde zaznamenal 350 exemplářů dne

30. 3. 2013. Druh je na Třesickém rybníku loven a plašen, z hlediska ochrany přírody je vnímán rybáři jako konfliktní, stejně jako volavka bílá (*Ardea alba*), jejíž početnost se v posledních letech zvyšuje, podobně jako v širším regionu východních Čech (obr. 9; VRÁNA & KADAVA 2015, KADAVA & VRÁNA 2016).

Obr. 7: Počet druhů bahňáků (Charadrii) zaznamenaných na Třesickém rybníku v letech 2007–2016. Čísla nad sloupci označují celkový počet zaznamenaných jedinců (n = 4543).

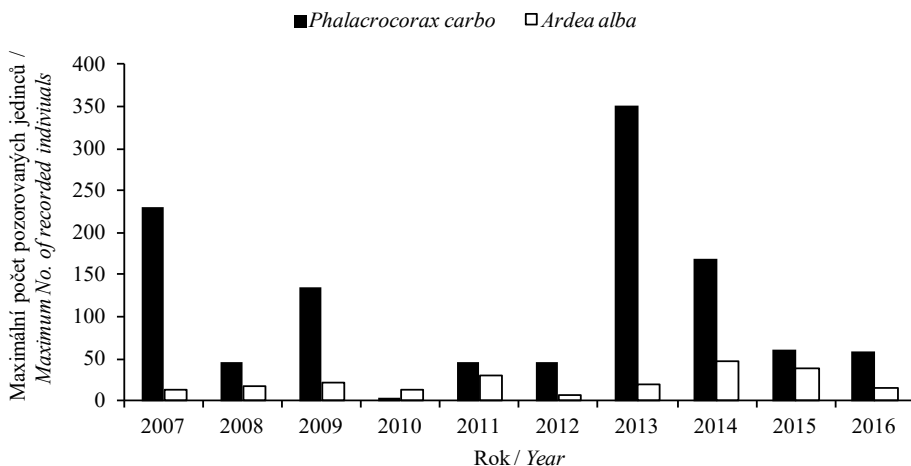
Fig. 7: Number of Wader species (Charadrii) recorded at Třesický pond in 2007–2016. Numerals indicate total number of observed individuals.

Obr. 8: Periodické polní mokřady v bystřické nivě severně od Třesického rybníka, 2. 8. 2012. Foto L. Kadava.

Fig. 8: Temporary field wetlands in the river Bystřice floodplain north of the Třesický pond, 2nd August 2012. Photo by L. Kadava.

Slabiny dosavadního monitoringu jsou patrné především v nevyváženosti návštěv lokality v jednotlivých ročních obdobích a v neexistenci jednotné mapovací metodiky, která by poskytla exaktnější výsledky. S ohledem k časové náročnosti nebude ani v budoucích letech takto specializovaný monitoring lokality autorem pravděpodobně možný. Přesto některé metody výzkumu lokality, byť často jednorázové, či bez konkrétních výzkumných cílů, přinesly zajímavé výsledky. Lokalita je potenciálně velmi vhodná pro systematický a cílený odchyt zejména rákosinných druhů ptáků. Údaje, které se podařilo shromáždit odchty v roce 2008 a 2009 (J. Bartoníček *in litt.*), nelze jinými metodami získat. Disproporce výsledků lze ukázat na početnosti sýkořice vousaté, která byla v roce 2009 odhadnuta liniovou metodou na tři páry (vlastní údaje), na základě odchycených ptáků byla stanovena na 10 až 20 párů (KADAVA *et al.* 2011). To samé platí i o rákosníku obecném (*Acrocephalus scirpaceus*), u něhož bylo odhadnuto modifikovanou liniovou metodou v letech 1993–2006 maximum pouze na 15 párů (KADAVA 2007), zatímco v roce 1961 odhadl JANALÍK (1961) maximum na 50 párů. Na základě provedených odchytů byla početnost zvýšena na 50–100 párů (KADAVA *et al.* 2011).

Obr. 9: Maximální počty kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*; černé sloupce, $n = 1140$) a volavky bílé (*Ardea alba*; bílé sloupce, $n = 220$) na Třesickém rybníku v letech 2007–2016.

Fig. 9: The maximum numbers of Great Cormorant (*Phalacrocorax carbo*; black columns, $n = 1140$) and Great Egret (*Ardea alba*; white columns, $n = 220$) at Třesický pond in 2007–2016.

Význam lokality

Třesický rybník je jednou z lokalit, kde je uchována litorální vegetace ve větším plošném rozsahu. Zejména v jižní až západní části rybníka vytváří refugia, která byla jako významná hnízdiště a potravní stanoviště vodních ptáků popsána již v 60. letech 20. století (ČEJCHAN & LOHNSKÝ 1960, JANALÍK 1961). Během posledních zhruba dvaceti let byly podniknuty dva neúspěšné pokusy o územní ochranu lokality v roce 1995 a 2007, oba ve spolupráci s Východočeskou pobočkou ČSO (M. Černý *in verb.*, KADAVA *et al.* 2007).

Mimo ornitologického významu je lokalita důležitá i z hlediska kulturního (obr. 10). Třesický rybník patří k jednému z mála zachovaných rybníků z bývalé Chlumecké

Obř. 10: Třesický rybník má mimo ornitologického významu i hodnotu kulturně-estetickou, 16. 5. 2013. Foto L. Kadava.

Fig. 10: Třesický pond has high aesthetic and cultural values, 16th May 2013. Photo by L. Kadava.

rybníční soustavy v oblasti povodí řek Cidliny a Bystřice, která v době svého největšího rozkvětu čítala 193 rybníků. Třesický rybník byl vybudován před rokem 1467 a patří tak k prvním rybníkům, které se na této rybníční soustavě začaly stavět (KUČA 1995, KADAVA *et al.* 2007, BRAUNOVÁ 2013). Ochrana a zachování takového historického krajinného prvku, vzniklého v souvislosti s kultivací a hospodářským využíváním krajiny, je důležitá pro zachování regionálních odlišností v rámci České republiky i Evropy (KUPKA 2010, JANČURA 2013).

SOUHRN

V práci jsou prezentovány výsledky sledování avifauny na lokalitě Třesický rybník v letech 2007–2016. Na lokalitě bylo doposud zjištěno 219 druhů ptáků, přičemž v letech 2006–2016 bylo pozorováno 197 druhů, z toho 93 pravděpodobně a prokazatelně hnízdících. Celkem 28 druhů zjištěných v letech 2007–2016 v souvislosti s hnízděním (kategorie B, C), patřilo dle vyhlášky č. 395 zákona č. 114/1992 Sb. mezi zvláště chráněné druhy živočichů, v kategorii kriticky ohrožený 4 druhy, v kategorii silně ohrožený 10 druhů, v kategorii ohrožený 14 druhů. Mezi 51 zvláště chráněnými druhy na lokalitě zjištěnými jako migranti či na potravním stanovišti v hnízdění době patřilo 15 druhů mezi kriticky ohrožené, 27 druhů mezi silně ohrožené a 9 druhů mezi ohrožené. Nejčennější biotopy představují rozsáhlé litorální porosty, na něž je vázána přítomnost většiny hnízdících zvláště chráněných druhů. Třesický rybník a blízké okolí je regionálně významným shromaždištěm čapa černého (*Ciconia nigra*), kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo*),

volavky bílé (*Ardea alba*) a bahňáků (*Charadrii*). Lokalita je dále významným nocovištěm špačka obecného (*Sturnus vulgaris*). Diskutovány jsou lokální biotopové podmínky mající vliv na aktuální složení avifauny a metodické nedostatky výzkumu. Zhodnocen je význam lokality z ornitologického a kulturně-historického hlediska.

SUMMARY

*In this paper, I discuss the recent faunistic data of the bird community on Třesický pond (Eastern Bohemia, Hradec Králové district, Grid no. 5859, coordinates 50°10'07" N 15°33'46" E, area 52,7 ha, altitude 223 m a.s.l.) obtained during the period 2006–2016. In total, 197 bird species were recorded in last ten years (93 as probably or confirmed breeding – atlas codes B, C), 28 recently recorded breeding bird species are especially protected by the Czech law (4 critically endangered, 10 endangered and 14 vulnerable). Třesický pond was important foraging habitat for nonbreeding birds, especially during migration. The most valuable habitats for important and rare breeding bird species were rich reedbeds and marshlands surrounded by meadows. Třesický pond was regionally important resting and foraging place for Black Stork (*Ciconia nigra*), Great Cormorant (*Phalacrocorax carbo*), Great Egrett (*Ardea alba*), Waders (*Charadrii*) and Starling (*Sturnus vulgaris*). Some factors responsible for changes in local avifauna (e.g. fishing management) are proposed and discuss.*

PODĚKOVÁNÍ

Janu Bartoničkovi, Michalu Pavelkovi a Aloisu Holubovi děkuji za poskytnutí dílčích dat. Velkou inspirací mi byl faunistický výzkum Ladislava Štancla a Jiřího Česáka. Za cenné připomínky k textu děkuji anonymnímu recenzentovi a Liboru Prausovi.

LITERATURA

- BARTONIČEK J. 2009: VVT „Podkrkonošská nížina“ 2008. *Panurus* 18: 53–56.
- BEJČEK V. & ŠTASTNÝ K. 2014: Metodika Mapování hnízdního rozšíření ptáků v České republice (2014–2017). *Aythya* 5: 48–52.
- BRAUNOVÁ M. 2013: *Výbrané aspekty těžby štěrkopísků v Polabí*. Diplomová práce. Přírodovědecká fakulta, katedra geografie. Univerzita Palackého, Olomouc.
- BRLÍK V. & KOLEČEK J. 2015: Využití kompletních seznamů pozorovaných druhů při ornitologickém průzkumu malého území. *Sylvia* 51: 23–43.
- BRÜCKER J., HORÁČEK J. & DOKTOR F. 2017: Jeřáb popelavý (*Grus grus*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=1121632. Naposledy navštíveno 30. 3. 2017.
- ČAMLÍK G. & BERKA P. 2017: Racek Středomořský (*Larus michahellis*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=321520. Naposledy navštíveno 31. 1. 2017.
- ČEJCHAN A. & LOHNISKÝ K. 1960: Ornitologické poznámky z Třesického rybníka. *Práce muzea v Hradci Králové ser. A* 2: 253–255.
- ČESÁK J. 2012: Ptáci přírodní rezervace Baroch v letech 2001–2011. *Panurus* 21: 3–52.
- ČSO 2017a: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na www.birds.cz/avif/. Naposledy navštíveno 19. 2. 2017.
- ČSO 2017b: *Průběžné výsledky Atlasu hnízdního rozšíření ptáků ČR 2014–2017*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/atlas_sq_alloc.php. Naposledy navštíveno 31. 1. 2017.

- DRIMAJ J., PLHAL R. & KOLIBÁČ P. 2015: Prase divoké a jeho životní projevy v kulturní krajině. *Ochrana Přírody* 3: 6–10.
- FK ČSO 2017: *Faunistická komise ČSO*. Dostupné on-line na <http://fkcsso.cz/fk/>. Naposledy navštíveno 20. 2. 2017.
- HAAS K., KOHLER U., DIEHL S., KOHLER P., DIETRICH S., HOLLER S., JENSCH A., NIEDERMAIER M. & VILSMEIER M. 2007: Influence of fish on habitat choice of water birds: a whole system experiment. *Ecology* 88: 2915–2925.
- HOLUB A. 2014: Husa běločelá (*Anser albifrons*). In.: Kadava L. & Vrána J. (eds): Ornitologická pozorování. *Panurus* 23: 115–151.
- HOLUB 2017a: Racek bělohavý/středomořský (*Larus cachinnans/michahellis*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=754256. Naposledy navštíveno 30. 3. 2017.
- HOLUB 2017b: Racek bělohavý/středomořský (*Larus cachinnans/michahellis*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=399916. Naposledy navštíveno 28. 2. 2017.
- HUDEC K. & ŠTASTNÝ K. (eds) 2005: *Fauna ČR. Ptáci 2/I*. Academia Praha.
- CHYTL J. & MACHÁČEK P. 2010: Ptačí oblast střední nádrží VDNM – historie, současný stav a perspektivy. In.: Vránová S. (ed.): *Metody a výsledky výzkumu ptačích populací V. Sborník abstraktů z celostátní ornitologické konference k 35. výročí založení Východočeské pobočky České společnosti ornitologické 22.–24. 10. 2010*. VČP ČSO, Pardubice.
- JANALÍK F. 1961: Avifauna Třesického rybníka. *Acta Musei Reginaehradecensis* 3: 171–206.
- JANČURA P. 2013: Význam historických krajinných struktur na utváření krajinného rázu a identity krajiny. In.: Štréblová Hronovská K. & Kupka J. (eds): *Ochrana kulturní krajiny. Hledání cílů, možností a pravidel*. České vysoké učení technické, Praha.
- KADAVA L. 2007: Vývoj avifauny Třesického rybníka v letech 1960–2006. *Panurus* 16: 37–54.
- KADAVA L. 2013: Čápi bílí v Pocidliní v roce 2013. *Chlumecké listy* 8: 12.
- KADAVA L. 2015: Lžičák pestrý (*Anas clypeata*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*). In.: Vrána J. & Kadava L. (eds) 2015: Ornitologická pozorování. *Panurus* 24: 69–106.
- KADAVA L., SAMKOVÁ V., SKALICKÝ M., ČÍP D. & JANEČKOVÁ A. 2007: *Návrh na zajištění územní ochrany lokality Třesický rybník*. ČSOP Jaro Jaroměř. Msc., dep. Magistrát města Hradce Králové, dep. AOPK Hradec Králové.
- KADAVA L., HOLUB A., POŘÍZ J. BARTONIČEK J. & ZAJÍC J. 2011: Avifauna Novobydžovska a Chlumecka. *Panurus* 20: 105–182.
- KADAVA L. & VRÁNA J. 2014: Ornitologická pozorování. *Panurus* 23: 115–151.
- KADAVA L. & VRÁNA J. 2016: Ornitologická pozorování. *Panurus* 25: 77–107.
- KAVKA M. 2011: Ptáci Vavříneckého rybníka v letech 1999–2010. *Panurus* 20: 3–42.
- KLOUBEC B. & ČAPEK M. 2012: Cirkanuální a cirkadiální vokální aktivita ptáků: metodické poznámky pro terénní studie. *Sylvia* 38: 74–101.
- KLOSKOWSKI J., NIEOCZYM M., POLAK M. & PITUCHA P. 2010. Habitat selection by breeding waterbirds at ponds with size-structured fish populations. *Naturwissenschaften* 97: 673–682.

- KUBELKA V. 2016: Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách III. *Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Přírodní vědy* 56: 105–118.
- KUBELKA V. & KADAVA L. 2014: Neúspěšný rok 2013 pro břehouše černoocasého (*Limosa limosa*) a jeho současný stav v České republice. *Vanellus* 9: 43–53.
- KUČA K. 1995: *Chlumecko a Novobydžovsko. Historie a architektonické památky Pocičlíní. Kniha I.* Nakladatelství Balustráda, Hradec Králové.
- KUPKA J. 2010: *Krajiny kulturní a historické. Vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny.* České vysoké učení technické, Praha.
- LOŽEK V. & JUŘIČKOVÁ L. 2014: Faunistika pro 21. století I. Historie terénního výzkumu – od sběratelství ke komplexnímu výzkumu. *Živa* 3: 124–126.
- MADSEN J., CRACKNELL G. & FOX A. D. (eds) 1999: *Goose populations of the Western Palearctic.* Wageningen, The Netherlands.
- MUSIL P. 1996: Metoda dvou kontrol: kritické zhodnocení. *Sylvia* 32: 81–102.
- PACLÍK M. & VALÁŠEK M. 2005: Metoda druhových záznamů – jednoduchá metoda lokálního monitoringu početnosti ptáků. *Zprávy ČSO* 60: 66–69.
- PECHAR L. & BAXA M. 2016: Vztah rybářského hospodaření a fungování rybníční biocenózy. *Fórum ochrany přírody* 3: 15–18.
- POŘÍZ J. 2013: Jeřáb popelavý (*Grus grus*). In: Vrána J. & Kadava L. (eds): Ornitologická pozorování. *Panurus* 22: 71–105.
- STUDECKÝ J. 2015: Ostříž lesní (*Falco subbuteo*). In: Kadava L. & Vrána J. (eds): Ornitologická pozorování. *Panurus* 23: 115–151.
- ŠIMEČEK K., HROUZEK M. & KEUS R. 2017: Ráček středomořský (*Larus michahellis*). In: ČSO: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné on-line na http://birds.cz/avif/obsdetail.php?obs_id=287327. Naposledy navštíveno 31. 1. 2017.
- ŠTANCL L. 1968: Ptactvo rybníka Sopřeč. *Acta Musei Reginaehradecensis* 9: 157–193.
- ŠTANCL L. & ŠTANCOVÁ H. 1995: Úspěšný návrat husy velké (*Anser anser*) na rybníky Bohdanečska. *Panurus* 6: 93–96.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. (eds) 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. *Aventinum, Praha*.
- VITOVSKÁ I. 2016: *Chlumeční rybáři musí najít místo, kde hnízdí orel mořský.* Dostupné on-line na: http://hradecky.denik.cz/zpravy_region/chlumecti-rybari-musi-najit-misto-kde-hnizdi-orel-morsky-20160715.html. Naposledy navštíveno 17. 3. 2017.
- URBÁNEK L. 2013: Zkušenosti s monitoringem bukáčka malého a chřástala kropenatého v IBA Žehuňský rybník – Obora Kněžičky. *Ptačí svět* 2: 8.
- URBÁNEK L. 2016: Avifauna větrného parku Janov. *Panurus* 25: 15–30.
- VRÁNA J. & KADAVA L. 2013: Ornitologická pozorování. *Panurus* 22: 71–105.
- VRÁNA J. & KADAVA L. 2015: Ornitologická pozorování. *Panurus* 24: 69–106.
- ZÁMEČNÍK V. & ŠTOREK V. 2015: Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*). In: Vrána J. & Kadava L. (eds): Ornitologická pozorování. *Panurus* 24: 69–106.
- ŽĎÁREK 1987: Ptactvo údolní nádrže Rozkoš. *Sborník Východočeské pobočky ČSO* 9: 1–102.

Tab. 1: Počet návštěv Třesického rybníka provedených autorem v letech 2007–2016.**Tab. 1:** Number of monitoring visits of Třesický pond in individual years during the period 2007–2016.

Měsíc / Month	Rok / Year										Celkem / Total
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
I.	0	0	2	0	1	0	2	1	1	0	7
II.	4	0	0	0	0	1	0	0	1	0	6
III.	4	2	9	2	4	2	1	0	0	1	25
IV.	4	4	4	8	2	4	1	1	1	1	30
V.	1	1	5	2	0	1	0	1	3	2	16
VI.	1	4	5	3	1	0	1	1	1	1	18
VII.	0	4	6	2	2	2	0	2	2	3	23
VIII.	1	5	7	2	4	6	2	1	1	2	31
IX.	4	7	4	3	3	1	1	2	0	3	28
X.	1	4	2	4	2	0	0	0	1	1	15
XI.	4	0	3	2	1	0	1	1	0	1	13
XII:	0	2	0	0	1	0	0	1	1	2	7
Celkem / Total	24	33	47	28	21	17	9	11	12	17	219

Tab. 2: Počty zjištěných hnízdících zvláště chráněných druhů ptáků dle vyhlášky č. 395 zákona č. 114/1992 Sb. ve zkoumaných obdobích v letech 1993–2016 (KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený).**Tab. 2:** Number of observed breeding bird species especially protected by the Czech law in period 1993–2016 (CR – critically endangered, EN – endangered, VU – vulnerable).

Kategorie hnízdění / Breeding Atlas Code	Období / Period 1993–2006				Období / Period 2007–2016			
	Stupeň ochrany / Conservation status			Celkem / Total	Stupeň ochrany / Conservation status			Celkem / Total
	KO / CR	SO / EN	O / VU		KO / CR	SO / EN	O / VU	
A	1	0	3	4	0	1	0	1
B	3	5	5	13	3	3	3	9
C	1	6	8	15	1	7	11	19
Celkem / Total	5	11	16	32	4	11	14	29

Tab. 3: Avifauna Třesického rybníka. H – druh hnízdící (v kategorii A, B, C; počet párů), T – výskyt na tahu, Z – zimující druh (XII–II), P – potravní stanoviště v hnízdní době. * – výskyt byl akceptován Faunistickou komisí ČSO (FK ČSO 2017).**Tab. 3:** Bird community of Třesický pond. H – breeding bird species (breeding atlas code: A – possible breeding, B – probable breeding, C – confirmed breeding; number of pairs), T – occurrence during migration, Z – wintering species (XII–II), P – foraging habitat in breeding period. * – record was accepted by the Czech Rarities Committee of Czech Society for Ornithology (FK ČSO 2017).

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
1. <i>Cygnus olor</i>	-	T	H(C): 0–1 p., Z
2. <i>Anser anser</i>	-	T	H(C): 2–4 p.
3. <i>Anser fabalis</i>	T	T	T, Z
4. <i>Anser albifrons</i>	-	T	T, Z
5. <i>Branta leucopsis</i>	-	-	T
6. <i>Tadorna tadorna</i>	-	T	T

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
7. <i>Tadorna ferruginea</i>	-	T	T
8. <i>Alopochen aegyptiacus</i>	-	-	H(A): 0–1 p., T
9. <i>Anas platyrhynchos</i>	H(C): 40 p.	H(C): 10–15 p., Z	H(C): 10–15 p., T, Z
10. <i>Anas strepera</i>	H(C): 2 p., T	H(B): 2–4 p., T	H(C): 3–7 p., T
11. <i>Anas clypeata</i>	H(C): 5 p.	H(C): 0–1 p., T	H(C): 0–1 p., T
12. <i>Anas crecca</i>	H(C): 2 p.	T, Z	H(A): 0–1 p., T
13. <i>Anas querquedula</i>	H(C): 10 p.	H(C): 0–1 p., T	H(B): 0–1 p., T
14. <i>Anas penelope</i>	T	T	T
15. <i>Anas acuta</i>	T	T	T
16. <i>Netta rufina</i>	-	T	H(A): 0–1 p., T
17. <i>Aythya ferina</i>	H(C): 20 p.	H(C): 10–15 p., T	H(C): 15–25 p., T
18. <i>Aythya nyroca</i>	T	T	T
19. <i>Aythya marilla</i>	-	-	T
20. <i>Aythya fuligula</i>	H(C): 3 p.	H(C): 5–10 p., T	H(C): 0–5 p., T
21. <i>Clangula hyemalis</i>	-	T	-
22. <i>Melanitta nigra</i>	-	T	T
23. <i>Bucephala clangula</i>	-	H(C): 0–1 p., T	T
24. <i>Mergus albellus</i>	-	T	-
25. <i>Mergus meganser</i>	-	T, Z	T, Z
26. <i>Coturnix coturnix</i>	-	H(B): 1–2 p.	H(A): 0–1 p.
27. <i>Perdix perdix</i>	H(C): 4 p.	H(C): 3–5 p.	H(C): 0–2 p.
28. <i>Phasianus colchicus</i>	H(C): 15–20 M	H(C)	H(C): 2–5 M
29. <i>Gavia arctica</i>	-	T	-
30. <i>Gavia stellata</i>	T	T	T
31. <i>Phalacrocorax carbo</i>	-	T	T, Z
32. <i>Ardea cinerea</i>	T	T	H(B): 0–5 p., T, Z
33. <i>Ardea alba</i>	-	T, Z	T, Z, P
34. <i>Ardea purpurea</i>	T	T	-
35. <i>Egretta garzetta</i>	-	T	T
36. <i>Nycticorax nycticorax</i>	-	T	T, P
37. <i>Botaurus stellaris</i>	T	H(B): 1–2 p., T	-
38. <i>Ixobrychus minutus</i>	H(C): 5 p.	H(C): 0–2 p.	H(C): 0–2 p.
39. <i>Ciconia ciconia</i>	T	H(C): 1 p., T	T, P
40. <i>Ciconia nigra</i>	-	T	T, P
41. <i>Platalea leucorodia</i>	-	-	T
42. <i>Podiceps cristatus</i>	H(C): 4 p., T	H(C): 1–5 p., T, Z	H(C): 4–6 p., T, Z
43. <i>Podiceps grisegena</i>	-	-	T
44. <i>Podiceps nigricollis</i>	H(C): 20 p., T	T	H(A): 0–1 p., T
45. <i>Podiceps auritus*</i>	-	-	T
46. <i>Tachybaptus ruficollis</i>	H(C): 10 p., T	H(C): 1–3 p., T	H(C): 1–2 p., T
47. <i>Pernis apivorus</i>	-	T, P	T, P
48. <i>Milvus milvus</i>	-	T, P	T, P
49. <i>Milvus migrans</i>	-	T	H(B): 0–1 p., T

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
50. <i>Haliaeetus albicilla</i>	-	T,P	T, P
51. <i>Aquila chrysaetos*</i>	-	-	T
52. <i>Circus aeruginosus</i>	H(C): 1 p.	H(C): 3–5 p., T	H(C): 3–6 p, T
53. <i>Circus cyaneus</i>	Z	T, Z	T
54. <i>Circus pygargus</i>	T	T	T, P
55. <i>Circus macrourus</i>	T	-	-
56. <i>Accipiter gentilis</i>	-	T	P
57. <i>Accipiter nisus</i>	P	P	P
58. <i>Buteo buteo</i>	P	H(B): 1 p, P	H(C): 1–3 p.
59. <i>Buteo lagopus</i>	Z	T, Z	T
60. <i>Pandion haliaetus</i>	-	T	T
61. <i>Rallus aquaticus</i>	H(C): 15–20 p.	H(B): 10–15 p.	H(C): 10–15 p.
62. <i>Porzana porzana</i>	H(B): 5 p.	-	H(B): 0–4 M
63. <i>Porzana parva</i>	-	H(B): 1–2 p.	H(B): 0–1 M
64. <i>Crex crex</i>	H(B): 5 p.	-	-
65. <i>Fulica atra</i>	H(C): 30 p.	H(C): 15–20 p.	H(C): 10–15 p.
66. <i>Gallinula chloropus</i>	H(C): 20 p.	H(C): 5 p.	H(C): 3–6 p.
67. <i>Grus grus</i>	-	P	H(B): 0–1 p., T, Z
68. <i>Recurvirostra avosetta</i>	-	T	-
69. <i>Pluvialis squatarola</i>	-	-	T
70. <i>Pluvialis apricaria</i>	T	T	T
71. <i>Charadrius hiaticula</i>	-	T	T
72. <i>Charadrius dubius</i>	T	H(C): 1–3 p.,T	H(C): 1–3 p.
73. <i>Vanellus vanellus</i>	H(C): 30 p.	H(C): 3–5 p., T	H(C): 2–8 p., T
74. <i>Numenius phaeopus</i>	-	-	T
75. <i>Numenius arquata</i>	T	T	T
76. <i>Limosa limosa</i>	H(C): 4 p.	H(A): 0–1 p., T	H(A): 0–1 p.,
77. <i>Arenaria interpres</i>	-	T	-
78. <i>Calidris canutus*</i>	-	T	-
79. <i>Philomachus pugnax</i>	T	T	T
80. <i>Calidris ferruginea</i>	-	T	T
81. <i>Calidris temminckii</i>	-	T	T
82. <i>Calidris alba</i>	-	T	-
83. <i>Calidris alpina</i>	T	T	T
84. <i>Calidris minuta</i>	-	T	T
85. <i>Actitis hypoleucos</i>	T	T	T
86. <i>Tringa ochropus</i>	T	T	T, P
87. <i>Tringa erythropus</i>	T	T	T
88. <i>Tringa nebularia</i>	-	T	T
89. <i>Tringa stagnatilis*</i>	-	T	-
90. <i>Tringa glareola</i>	T	T	T
91. <i>Tringa totanus</i>	H(C): 1 p.	T	T
92. <i>Limnocyptes minimus</i>	T	T	T

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
93. <i>Gallinago gallinago</i>	H(C): 5 p.	T	T
94. <i>Gallinago media*</i>	T	-	T
95. <i>Sterna caspia</i>	-	T	T
96. <i>Chlidonias hybrida</i>	-	-	T
97. <i>Chlidonias niger</i>	T	T	T
98. <i>Chlidonias leucopterus</i>	-	T	T
99. <i>Sterna hirundo</i>	-	T	T
100. <i>Larus ridibundus</i>	H(C): 800 p.	T, P	T, P
101. <i>Larus minutus</i>	-	T	T
102. <i>Larus melanocephalus</i>	-	-	T
103. <i>Larus canus</i>	T	T	T
104. <i>Larus fuscus</i>	-	-	T
105. <i>Larus argentatus</i>	-	T	T
106. <i>Larus michahellis</i>	-	-	H(B): 0–1 p., T
107. <i>Larus cachinnans</i>	-	T	T, P
108. <i>Columba livia f. domestica</i>	-	H(B), P	P
109. <i>Columba oenas</i>	--	-	T, P
110. <i>Columba palumbus</i>	T	H(B): 4–6 p., T,	H(C): 5–8 p., T
111. <i>Streptopelia decaocto</i>	P	H(B), P	H(B): 0–2 p., P
112. <i>Streptopelia turtur</i>	H(C): 3 p.	H(B): 2–3 p., T, P	H(B): 1–3 p., T
113. <i>Cuculus canorus</i>	H(C): 1 M	H(B): 4–6 M	H(C): 2–5 M
114. <i>Tyto alba</i>	-	P	P
115. <i>Athene noctua</i>	H(B): 1 p.	-	-
116. <i>Asio otus</i>	-	H(B): 1p.	P
117. <i>Asio flammeus</i>	Z	-	-
118. <i>Apus apus</i>	P	H(A), T, P	T, P
119. <i>Upupa epops</i>	T	T	T
120. <i>Alcedo atthis</i>	Z	H(C): 1–3 p., Z	H(C): 3–4 p., Z
121. <i>Dryocopus martius</i>	-	P	P, Z
122. <i>Jynx torquilla</i>	-	T	T
123. <i>Picus viridis</i>	P	H(B): 0–2 p., P	H(B): 0–1 p.
124. <i>Picus canus</i>	-	P	H(B): 0–1 p.
125. <i>Dendrocopos medius</i>	-	P	Z
126. <i>Dendrocopos major</i>	P	H(B): 2–4 p., P	H(C): 3–4 p., T
127. <i>Dendrocopos minor</i>	-	H(C): 0–1 p., P	T
128. <i>Falco tinnunculus</i>	P	H(B): 1–2 p., P	H(C): 1–2 p.
129. <i>Falco columbarius</i>	T, Z	T	-
130. <i>Falco subbuteo</i>	T	T	T, P
131. <i>Falco peregrinus</i>	-	T	T
132. <i>Falco cherrug</i>	-	-	T
133. <i>Oriolus oriolus</i>	-	H(C): 3–4 p.	H(C): 1–3 p.
134. <i>Lanius collurio</i>	H(C): 1 p.	H(C): 2–4 p.	H(C): 1–3 p.
135. <i>Lanius excubitor</i>	-	H(A): 1 p., T, P, Z	T

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
136. <i>Pica pica</i>	H(C): 1 p.	H(C): 2–4 p., P	H(C): 0–2 p.
137. Sojka obecná (<i>Garrulus glandarius</i>)	P, Z	T, P, Z	H(C): 2–4 p., Z
138. <i>Corvus monedula</i>	T	H(B), P	T
139. <i>Corvus frugilegus</i>	T, Z	T, Z	T, Z
140. <i>Corvus corone</i>	-	-	H(C): 0–1 p.
141. <i>Corvus cornix</i>	P, Z	H(B): 0–2 p., P, Z	H(C): 2–3 p.
142. <i>Corvus corax</i>	-	H(A): 0–1 p., P, Z	H(B): 0–1 p., Z
143. <i>Regulus regulus</i>	-	T	T, Z
144. <i>Remiz pendulinus</i>	T	H(C): 3–5 p.	H(C): 0–2 p., T
145. <i>Parus caeruleus</i>	P, Z	H(C), P, Z	H(C), Z
146. <i>Parus major</i>	H(C): 1 p.	H(C), P, Z	H(C), Z
147. <i>Parus ater</i>	-	T	T
148. <i>Parus montanus</i>	-	H(B): 3–4 p., P	H(C), Z
149. <i>Parus palustris</i>	-	P	T
150. <i>Panurus biarmicus</i>	H(C): 5 p.	T, Z	H(C): 0–20 p., Z
151. <i>Lullula arborea</i>	-	T	T
152. <i>Alauda arvensis</i>	H(C): 4 p.	H(B): 4–6 p., T	H(B): 1–3 p.
153. <i>Riparia riparia</i>	-	H(C): 510–570 p.	H(C): 60–510 nor
154. <i>Hirundo rustica</i>	P	H(B), P	H(C): 0–2 p.
155. <i>Delichon urbica</i>	P	H(B), P	P
156. <i>Aegithalos caudatus</i>	-	H(B), P, Z	H(C): 0–3 p., Z
157. <i>Phylloscopus collybita</i>	-	H(B)	H(C)
158. <i>Phylloscopus trochilus</i>	-	H(B)	H(C): 1–2 p.
159. <i>Sylvia atricapilla</i>	-	H (B)	H(C)
160. <i>Sylvia borin</i>	-	H(B): 1–2 p.	H(B): 0–1 p.
161. <i>Sylvia curruca</i>	-	H(B)	H(B): 0–1 p.
162. <i>Sylvia communis</i>	H(C): 1 p.	H(B)	H(C)
163. <i>Locustella naevia</i>	-	H(B): 5–7 M	H(B): 0–3 M
164. <i>Locustella fluviatilis</i>	-	H(B): 2–3 M	H(B): 1–2 M
165. <i>Locustella luscinioides</i>	-	H(B): 2–4 M	H(C): 4–6 M
166. <i>Hippolais icterina</i>	-	H(B): 2–3 p.	H(C): 1–2 p.
167. <i>Acrocephalus melanopogon*</i>	-	-	T
168. <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	H(C): 5 p.	H(C): 25–30 p.	H(C): 40–80 p.
169. <i>Acrocephalus palustris</i>	-	H(B): 25–30 p.	H(C): 20–30 p.
170. <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	H(C): 40–50 p.	H(C): 10–15 p.	H(C): 50–100 p.
171. <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	H(C): 15 p.	H(C): 4–6 p.	H(C): 2–4 p.
172. <i>Bombycilla garrulus</i>	-	T, Z	T
173. <i>Sitta europaea</i>	-	H(B): 1–2 p., P, Z	H(C): 2–5 p.
174. <i>Certhia brachydactyla</i>	-	Z	Z
175. <i>Certhia familiaris</i>	-	H(A): 0–2 p., Z	H(B): 1–2 p., Z
176. <i>Troglodytes troglodytes</i>	Z	H(A), Z	H(B): 3–5 p., Z

Druh / Species	Období výskytu / Period of occurrence		
	1961	1993–2006	2007–2016
177. <i>Sturnus vulgaris</i>	H(C): 1 p.	H, T, P	H (C), T
178. <i>Turdus merula</i>	H(C): 3 p.	H(B): 3–5 p., Z	H (C), Z
179. <i>Turdus pilaris</i>	T	H(B), T, P	H(C): 20–30 p., Z
180. <i>Turdus philomelos</i>	-	H(B): 8–10 p., T	H(C)
181. <i>Turdus iliacus</i>	-	T	-
182. <i>Turdus viscivorus</i>	-	T	T, Z
183. <i>Muscicapa striata</i>	T	H(B): 1–3 p.	H(B): 0–2 p.
184. <i>Erithacus rubecula</i>	Z	H(B), Z	H(C), Z
185. <i>Luscinia megarhynchos</i>	-	H(B): 19–25 p.	H(B): 5–15 M
186. <i>Luscinia luscinia</i>	-	T	T
187. <i>Luscinia svecica cyanecula</i>	-	H(B): 1 p.	H(C): 2–4 p.
188. <i>Ficedula hypoleuca</i>	-	T	T
189. <i>Phoenicurus ochruros</i>	T	H(C), T, P	H(C): 0–2 p., T
190. <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	-	H(A): 0–1 p.	T
191. <i>Saxicola rubetra</i>	T	T	H(C): 0–1 p., T
192. <i>Saxicola torquata</i>	-	T	H(C): 0–2 p.
193. <i>Oenanthe oenanthe</i>	T	T	T
194. <i>Prunella modularis</i>	-	H(B): 3–5 p.	H(A): 0–2 p.
195. <i>Passer domesticus</i>	-	H(C), P, Z	H(C), P, Z
196. <i>Passer montanus</i>	H(C): 3 p	H(C), P, Z	H(C), P, Z
197. <i>Motacilla cinerea</i>	-	H(A): 0–2 p., T	H(C): 0–1 p.
198. <i>Motacilla flava</i>	H(B): 4 p.	H(B): 0–1 p., T	H(B): 0–1 p., T
199. <i>Motacilla citreola*</i>	-	T	-
200. <i>Motacilla alba</i>	H(C): 1 p.	H(C): 4–8 p., T	H(C): 5–10 p.
201. <i>Anthus campestris</i>	-	-	T
202. <i>Anthus trivialis</i>	-	T	T
203. <i>Anthus pratensis</i>	T	T	H(B): 0–1 p., T, Z
204. <i>Anthus cervinus</i>	-	-	T
205. <i>Anthus spinoletta</i>	-	T	T, Z
206. <i>Fringilla montifringilla</i>	-	T, Z	T, Z
207. <i>Fringilla coelebs</i>	Z	H(B), P, Z	H(C), Z
208. <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	-	H(A), P, Z	H(C): 2–4 p., Z
209. <i>Carpodacus erythrinus</i>	-	T	-
210. <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	-	T, Z	T, Z
211. <i>Carduelis chloris</i>	P, Z	H(B), P, Z	H(C), Z
212. <i>Carduelis cannabina</i>	-	H(A), P, T	H(B), Z
213. <i>Loxia curvirostra</i>	-	T	-
214. <i>Carduelis carduelis</i>	P, Z	H(A), Z	H(C), Z
215. <i>Serinus serinus</i>	-	H(B): 2–4 p., P	H(B): 0–2 p.
216. <i>Carduelis spinus</i>	T, Z	T, Z	T, Z
217. <i>Miliaria calandra</i>	H(C): 10 p.	H(B): 2 M	H(B): 0–2 M
218. <i>Emberiza citrinella</i>	H(C): 6 p.	H(B), P, Z	H(C), T, Z
219. <i>Emberiza schoeniclus</i>	-	H(C): 8–13 p.	H(C): 20–40 p.